

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és eszani egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr., minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és eszani egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az osztrák-magyar bank.

Budapest, április 24.

A valuta rendezésnek tudvalevőleg egyik feltételét képezi az osztrák-magyar bankkal volt eddigi viszonyunk rendezése, vagyis a bankszabadalom további meghosszabbítása. Lapunk részéről ez ügyben már közöltünk ugyan apróbb híreket, de alaposabb megbeszélését a dolognak akkorára tartjuk fön, midőn a kérdés konkrét alakban fog az aktualitás elé lépni. Addig is érdekesnek tartjuk a *Pester Correspondenz*nek e tárgy felől úgy látszik figyelemre méltó oldalról írott cikelyét közölni.

Az osztrák-magyar bank által tett javaslatok elfogadhatlan volta, esetleg oda vihet, hogy a magyar kormánykörökben és parlamentben az önálló magyar jegybank kérdése gyakorlati pénzügyi szempontból kerül megvitatás alá. Wekerle miniszterelnök és pénzügyminiszter ismételtén kijelentette, hogy az önálló magyar jegybank felállítása nem öncél, de Magyarországnak ehhez az elidegeníthetlen jogához ragaszkodik. Más szóval: ezt a jogot gyakorlati érvényre juttatjuk, ha bekövetkezik annak a szüksége, hogy a magyar állam gazdasági és pénzügyi érdekeit ezen az úton óvjuk meg.

Az egyoldali részvényes-álláspont, melyet a jegybankban ez idő szerint domináló osztrák tőkepénzes-csoport érvényesít, az ezen osztrák privátkonzorcium által a magyar állami pénzügyek teljes nem ismerésében rendszeresen emelt elfogadhatlan követelések olyanok, hogy előidézhetik ezt a szükségességet. Az ezen osz-

trák pénzügyi konzorcium által a szabadsalom meghosszabbítása kérdésében különösen Magyarország ellen eddig elkövetett balfogásoknak könnyen az lehet a következménye, hogy a mértékadó tényezők és az egész magyar közvélemény pártkülönbség nélkül foglalkoznak az eshetőséggel, hogy a magyar jegybank felállításának jogát ne csak elméletben, de gyakorlatilag is tárgyalják. Ha ez az eszme a gyakorlati megvalósítás irányában egy bizonyos ponton túl haladott, könnyen bekövetkezhetik az az eset, hogy az osztrák részről utólag tett minden ajánlat későn érkezik.

A mostani jegybank vezető személyeire nézve ma még lehetséges, hogy először feladják Magyarországgal szemben elfoglalt specifikus korlátolt osztrák részvényes-álláspontjukat, és másodsor jónan kereskedői alku alapot ajánlanak, amely alap megengedi a magyar állammal való megegyezés lehetőségét. Ha ez a megegyezés Wekerle miniszterelnökkel igen hamar, vagy legalább egy közös tárgyalási alap megállapításáig létre nem jön, akkor Plener osztrák pénzügyminiszter is egész bizonyosan követné a magyar kormány példáját és szintén elutasítaná a szabadsalom megújítását. Ausztria semmi esetre sem fog a banktól kevesebbet igényelni, mint igényel Magyarország. Ezért a jegybank kérdés kulcsát ezuttal Budapesten kell keresni. A helyzet tisztázása tehát ezuttal előreláthatólag a magyar kormánytól indul ki.

Bebizonyítottuk már, hogy a jegybank osztrák nagy részvényes-csoportja által emelt követelmények úgy az államnak a

nyereményben való részesedését illetőleg, ami 6 százalékon felül kezdődnek, valamint a 77 milliós osztrák kölcsönnek megfelelő viszonyszolgáltatás nélkül kívánt visszafizetésére vonatkozólag elfogadhatlanok. Konstatálni kell továbbá, hogy a jegybank nemcsak lehetetlent kíván, hanem a követelt jegy kibocsátási szabadsalomért *mit sem kínál*. Német- és Franciaországban az államnak jelentékeny évi haszna van a jegybank nyereségéből. A magyar állam a szabadsalom esetleges meghosszabbítása körül követelését oly képpen fogja emelni, hogy ezt a törvényes hasznot ne lehessen tőle elvenni. Ezt a hasznot eddig a bank részvényesei egészen maguk tartották meg.

A német birodalmi banknál a nyereségben való osztozás az államnál 3 és fél százaléknál kezdődik. Ha a pénz árának különbségét figyelembe vesszük, nálunk a 4 százaléknál kezdődő osztozás lehetne a megbeszélés tárgya. Ha a jegy kibocsátási szabadsalom értékét hasonlítjuk össze, úgy a szabadsalom a monarchia két államában értékesebb a német szabadsalomnál.

A valutarendezés által nálunk az összes államjegyeket kivonják a forgalomból, míg a német birodalomban a birodalmi banknak még mintegy 186 millió forintnyi jegyforgalom versenyével szemben kell a saját jegyein kívül helyt állnia, és pedig 120 millió márka birodalmi pénztári jegy és 190 millió márka magánbankjegy van forgalomban. Az osztrák-magyar bank ebben határozott előnyben van; de azért *nem ajánl részt* az államnak. Kitéjük ez a következő számok-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Gazdag házasság.

— Malot Hector elbeszélése. —

(Folytatás.)

— Mit hallok? kiálta fel anyja.

— Talán le vagy már kötve? kérdé atyja neheztelőleg.

— Egy hónap időt, monda mosolyogva, ne tagadjatok meg ezt a kérésemet, a mit ma mondhatok mindössze anyni, hogy alapos reményem van, mikép egy férjnek való, a kivel meg lesztek elégedve, el fog jönni, hogy megkerje kezemet; engedjétek meg, hogy többet ne mondjak.

— Tovább! monda Capel ur.

— Kérlek ne sürgessetek.

— Megmondhatnád, hogy ki ez a várt férj, a tudnod kellene, hogy ez egy atya részéről nem tulzott kívánság.

— De ennyi, a mit mondhatok.

— Biztos vagyok benne, hogy ez Verluise Pál, kiálta fel Capel ur.

— En inkább hiszem, hogy Rochas Camille, monda az anya.

— Nincs neve, felelé Suzanne mosolyogva, épúgy nem ez, mint amaz.

Oly jól védte magát dévajkodásával, hogy sikerült átvinnie a társalgást a dielettei tartózkodásra, a vendéglőbe való visszatérés alatt

nem is volt egyébről szó, mint a házról, a tyukokról, az istállóról és a tehenekről.

De mikor az apa és anya magukra maradtak, ismét szóba került a férj.

— Mit gondolsz, kire célzott a leányod? kérdé Capel ur.

— És te?

— En Verluise Pált gyanitom.

Az anya megmaradt első feltevésénél, ő a két fiatal ember közül, a kik Susannehoz közeledtek, Rochas Camillet tartá olyannak, a kit leánya elfogadhatna.

— Meglehet; de vajjon lányod tetszik-e Rochasnak? Suzanne túlokos és felvilágosult arra, hogy sem áltassa magát.

Ha Camillenak is tetszik, igen jó; a lány elég kedves és bájos. Camillenak van izlése és belátja, hogy mit ér, de a míg ő házasságra gondolhatna, abba sok idő telik: ismeri atyját és tudja, hogy az csak gazdag, nagyon gazdag feleséget akar fiának, — legalább is anyni vagyonnal, a menniyt ő fog majd örökölni. Ne gondolj hát Camillere.

— Akkor én is azt gondolom, hogy Pálról van szó.

— Ez valószínűbb is; de kérdés, hogy Suzanne megelégszik-e vele: ha Camille nagyon gazdag, Pál egyáltalán nem az, már pedig azt jól tudjuk, — hogy a leány nagyra-
vágó.

II.

Mialatt az apa és anya leányuk házasságát tárgyalták, Suzanne a közvetlen mellett levő szobában egyáltalán nem gondolt a lefekvésre. Mihelyt belépett gyertyát gyújtott és a Figarot kezébe véve leült egy kanapéra, a rányitott a negyedik oldalra, hogy olvassa az apró hirdetéseket:

„3. szob. Ér. 10 és 11 közt szerdán este, becsemp. szob. sz. ajt. alatt.”

A mi nem rövidítve így hangzik:

„3. szoba; érkezni fogok szerdán este 10 és 11 óra között; becsempésem szobám számát ajtód alatt.”

Szerda épen a mai nap; a hármasszámú szoba, az a melyben Suzanne lakott, a szám, a melyet az ajtó alatt kell becsempézni annak a szobának a száma, a melyet az utas fog elfoglalni, a ki 10 és 11 óra közt érkezik.

Még csak fél tíz óra lévén, Suzanne az ablakhoz ült és várt.

Dielletheben már mindenki lefeküdt, a part pusztá volt, megvilágítva a vendéglő nyitott ablakain át és a kikötő háttérben levő lámpa által, a mely messze szórta vörös sugarait; nagy időközben egy árnyék jelent meg a bevilágított téren, a vámszedő, a ki egyforma léptekkel járt föl s alá a rakodó hely előtt.

Az idő telt, Suzanne figyelemmel hallgatózott, mindegyre kihajolt az ablakon igye-

ból: az osztrák-magyar banknak 200 millió fedezetlen jegye van forgalomban, míg a német birodalmi bank jegy kibocsátása csak mintegy 171 és fél millió forint, vagyis 292 millió márkára rug. A bank által az államnak juttatott haszon szinte nevetségesen kicsiny s említésre alig méltó, ha összehasonlítjuk azal, a mit a német birodalmi bank, vagy a francia bank tesz. 1893-ban az osztrák-magyar bank 347.000 frt haszonrészt engedett az államnak. A német birodalmi bank ugyanazon évben ennek tízszeresénél nagyobb haszonrészt fizetett az államnak, és pedig osztrák értékre számítva 3.600.000 forintot. Ez a haszonrészt a következő tételekből állt: állami haszon a tisztanyereségből 4.340.000 márka, Poroszország évi haszonrésze 1.860.000 márka, összesen 6.200.000 márka, vagyis 3.630.000 frt o. é.

Magyarország az ő részéről a követelt jegyszabadalom megadásáért mindenestre azokhoz hasonló követeléseket fog emelni, aminők Németországban kevésbé nyereséges szabadalomért lettek érvényesítve.

De ezenkívül a német birodalmi bank a 6 százalékos meghaladó nyereségből háromnegyed százalékos ad az államnak, míg a részvényeseknek csak 1/4 százalékos marad. A német birodalmi bank és a francia bank alapszabályainak tanulmányozását tehát a legsürgősebben ajánljuk a mostani jegybank osztrák nagyrészvényeseknek, ha őszintén akarják a megegyezést a magyar kormányval.

BELFÖLD.

A polgári házasság a főrendiházban.

Az egyházpolitikát ellenző egyházi és világi főrendek köréből arról értesítenek minket, hogy ha a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat általánosságban elroghadtatnék a főrendiházban, a részletes tárgyalásnál a „kötelező” szót törölni fogják mindenképen. Hasonlóképen mindent el fognak követni, hogy a javaslatba bevételek a polgári házasságkötés felbonthatatlansága s hogy egész életre kötelező legyen. A „kötelező” szó elhagyását és a felbonthatatlanságot illetően a javaslatot ellenző egyik nagy tekintélyű politikus már régebben javaslatot terjesztett a kormány elé s a mi-

nisztertanács ezt a javaslatot tárgyalta is, de mint elfogadhatlant elvetette, miről a javaslattevőt egyik miniszter értesítette is. Ezt a javaslatot a főrendiházban újból elő fogják terjeszteni s e körül lesz majd a leghevesebb vita. Biztosra veszik, hogy ennek a javaslatnak meg lesz a többsége a főrendiházban.

A gyermekek vallása.

A képviselőház igazságügyi bizottsága legközelebb tárgyalás alá veszi a gyermekek vallásáról, illetőleg az 1868: 53. t.-cikk némi intézkedéseinek módosításáról rendelkező törvényjavaslatot, amely tudvalevőleg a házasságjog törvényjavaslatával együttesen lesz szentesítés alá terjesztendő. A javaslat lényegesen módosított alakban került a ház közoktatásügyi bizottságától az igazságügyi bizottság elé, mely annak előadója egyike közelebb tartott ülésében Matyska Pétert választotta meg.

A romániai vámszerződés.

Arad, április 25.

A képviselőházban tárgyalás alatt álló javaslat, mely a Romániával kötendő szerződéses viszonyunkat van hivatva szabályozni, nagyobb érdeklődést kelt, mint a milyenben a közgazdasági kérdések rendszerint részesülnek. Ennek az ügy fontosságán kívül egyik oka abban is rejlik, hogy az ugynevezett jezsuita ellenzék az agrárérdekek czimén újra megkísérelte ebben a kérdésben a széttöredezett ellenzékkel egyesítve a kormány ellen támadásra vezetni. Organumaik már előzőleg szították a tüzet a javaslat ellen s éktelen harcziriválás és fegyvercsattogtatással igyekeztek pártfeleiket harozra buzdítani, és a kormányt és pártját megfélemlíteni.

Nagyon természetes, hogy az ő körükből felszóltak jeles (?) nemzetgazdászoknak, mint Hoitsy és Issekutz beszédeit mint a megzafolthatatlan bölcsességet tüntetik a laikus világ elé, hogy csufos leszavaztatásuk után, (pedig hát a kormánypárt szerintök még mindig kisebbségben volna), hogy leszavaztatásuk után magukat mint a haza jól felfogott érdekeinek egyedüli letéteményeseit sőt mártírjait tüntessék föl.

Hogy mennyit ér a nagyszáju jezsuita agrárhandabanda, az az elfogulatlanul ítélő sajtó nyilatkozataiból elég világosan kitűnik,

A „Nemzet” mai száma „kereskedelmi béke” czim alatt következőket írja lapja kiváló helyén:

kezve meghallani az éj csöndjében ama zajt, a mely jelezni fogja annak érkezését, a kire vár.

Vajjon hogy jön? Gyalog? szekéren? Mindenről mit sem tudott, de valószínűnek tartá, hogy nem ismervén a vidéket, kocsin fog jönni. Tehát kocsizőrej fogja jelezni közeledését.

Tíz óra felé messziről robogást vélt hallani, s csakhamar azután csengettyű hangot és ostor-pattogást. A sötétben lámpa fényt látott megcsillani és növekedni; egy kis szekér, a melyet a vidéken maringotte-nak neveznek, sebesen közeledett, a vendéglő előtt megállott, s belőle egy fiatal ember ugrott könnyedén a földre.

— Van-e szoba? kérdé az elősiető szolgától.

— Igen is.

Föltekintve Suzannehoz, de nem köszönt és semmi jelet nem váltott vele.

Suzanne odahagyva az ablakot, az ajtóhoz ment és hallgatódzott: csakhamar lépteket hallott a corridoron, könnyű cipők és a szolgáló nehéz csizmájának hangját: aztán csend lett.

Ekkor bezárta az ablakot, s cipőit levette, reggeli papucsokat húzott föl, de a helyett, hogy levetkezett volna, leült az ajtó mellé és újból várt.

Elég hosszú idő telt el, lassanként minden elcsendesült a házban; türelmetlenségében husszor is oda tartá füleit az ajtóhoz, de

semmit se hallott: bent éj csönd, kívül a tenger hullámainak csapkodása.

Végre úgy tetszett neki, mintha könnyed lépteket hallana a folyósón, s csakhamar egy darab összegyűrt papírost vesz észre az ajtó alatt. Mielőtt még kívülről elengedték volna, hirtelen fölkapta és gyorsan kibontva olvasá; nem volt arra semmi egyéb írva, mint egy 9-es szám.

A léptek ép oly ovatosan, a mint közeledtek, eltávoztak, az egész vendéglő álmomba merült, a csöndet nem zavarta többé semmi. Ekkor a kulcsot nagy vigyázattal a zárba dugta, mintán előbb jól megolajozá, hogy ne nyikorogjon. Nem vett gyertyát, mert a világosság, mely egy szemközti ajtóból jött, vezette őt. A 9-es szám felé tartott, a mely a folyósó másik végén volt.

Mikor belépett, egy kar átölelé, s mögötte bezárult az ajtó.

— Suzanne, édes Suzanneom!

— Drága Camille!

— Kedves kis feleségem.

— Igazán?

— Azért jöttem, hogy szüleidtől megkérjelek.

A leány a férfi nyaka körül fonva karjait, szenvedélyesen megszorítá s így szolt:

— Majd meghaltam a félelem miatt, nem mertem fölemelni szememet, minden reggel úgy képzeltem, hogy estig kiderül a való.

— Végre, nincs mitől tartanunk.

— De, nézz hát reám!

Ugy látszik némely oldalról nem elégték még meg a vámháborút, melynek káros hatásait a szerződési törvényjavaslat előadója, Boro Beni élénk szinekkel ecsetelte és melynek halottjairól és sebesültjeitől nem épen biztató számszerű adatokat szolgáltatott. Pedig a szerződés nélkül való viszony keleti szomszédunkkal ma, midőn a nyugati államokkal szerződést köt, még károsabb lehet és még több veszedelemmel fenyeget, mint a minő károsak, a minő veszedelmek az eddigi állapotok voltak.

Az itthon meggyarapodott verseny némileg korlátokat vont saját iparcikkjeink, saját gyártmányaink közé és ezek számára hol található újabb fogyasztó piacot, ha nem a szomszéd és az ipar terén még kissé elmaradt országokban. A Romániával kötött, most előterjesztett szerződés tekintve az ellenzést, melylyel még ez a szerződés is Romániában találkozott, a legtöbbször mondható, a mi elérhető volt. A szerződéses viszonyra pedig most, midőn kereskedelmi mérlegünk egyensúlyának állandó fenntartása érdekünk, valóban szükség van, hogy kivitelünket mentül inkább fejleszthessük.

A „Magyar Ujság” szintén foglalkozik a kérdéssel, melyről országgyűlési tudósításában megjegyzi hogy „a Romániával megkötött egyezményt már nem fogadták olyan szeliden mint a Spanyolországit s hogy szinte sejtette ezt az előadó, a ki alapos, mindenre kiterjedő beszéddel ajánlotta a szerződést elfogadásra.” A lap élén a dolog érdemére nézve egyebek közt a következőket mondja:

„A Romániával fönállott vámháborúnak rossz következményeiről egyik másik politikusunk azt mondja, hogy azokat a románok jobban érezték mint mi. Vajjon az ilyen nyilatkozat vehető-e meggyőzőnek; ki mondhatná, hogy a mi kárainkat kárpótolja az, hogy a románok is károsodtak? Nyerni, mi legalább, mit sem nyertünk. Buzánk nem lett jobb áru; a román sertés megtalálta hozzánk az utját; a román marhának pedig nem is a konkurencziájától féltünk, mert nem valami jóminőségű áru az, hanem inkább attól, hogy betegségeket hurozol be hozzánk. Megszüntünk gabona-exportáló állam lenni; mezőgazdaságunk intenzívebb lett; kezdjük az értékeisebb földtermékek, a kertészet és gyümölcsészet művelését fölkarolni: állattenyésztésünk föllendült. A gazdaságnak ezen a terein csak nyerhetünk Romániával szemben. Csupán a

Eddig is halkan beszéltek, de az utolsó szavak alig voltak hallhatók s a leány kissé távolabb menve, oly helyre állott, a hol a világosság teljesen reá esett s ott kedves mozdulattal, a melyben ép annyi kaczeróság, mint zavartság látszott, ismétlé:

— Nézz reám!

— Nem látok egyebet — mondá a férfi, gyöngéden szemlélve őt — csak azt, hogy még bájosabb, még szebb vagy, mint valaha.

— Nem a kedvességről s szépségről van szó.

— Biztosítalak, hogy csak az vehet észre valamit, a ki tudja; de, végre bármiként legyen is, nem kell aggódni; két hét múlva már megesküdhetünk.

— Beleegyezett atyád?

— Nincs többé oka, hogy beleegyezését megtagadja.

— Tehát még nem egyezett bele?

— Hallgass meg.

— Megragadta kezét, s gyöngéden közelebb húzva, egy székre ülteté, ő maga pedig mellé ült s kezét kezében tartá.

— Kezdek félni, suttogá a leány.

— Valóban, a mit mondani akarok, szerencsétlenség, de csak első pillanatra, szerelmünkre nézve szerencse is; úgy, hogy nem tudom, lehangozjon-e vagy fölvidítson.

— Atyád megakar házasítani! kiáltá föl a leány.

(Folytatása következik.)

buzánknak csinálunk a belföldön elég magas vámmal terhelt, tehát épen nem ijesztő konkurencziát. Az állati járványok behurcolásától szigorúan megállapított s teljes erőlyel kezelendő egészségügyi szabályok fognak bennünket védeni. Mi nem tartjuk részünkről sem indokoltnak, hogy bármiféle kereskedelmi szerződés kötésénél ne a mezőgazdasági szempontok domináljanak. Agrikultur nép vagyunk. Ezen szempont előtérbe helyezésével nézzük tehát a román szerződést is. Veszedelemet egy körömfeketényt sem látunk; azok sem látják azt, a kik nagy garral okádnak tüzet a szerződés ellen a mezőgazdasági érdekek védelmében; csak képzelik, vagy tán nem is képzelik, csak úgy mondják. Bizonyítani mit sem bizonyítanak. Valószínűleg azt sem tudják, hogy mik azok a hangoztatott „érdekek” s azt sem, hogy mi ellen védik. Az országos gazdasági egyesület czége alatt a képviselőházhoz benyújtott elméleti fejtegetéseknek súlyt nem tulajdoníthatunk. Tudunkkal ezt a kérdést az egyesületben is igen csekély érdeklődés mellett tárgyalták.

Nem vállalkozhatunk arra, hogy elővéve vámtarifánkat, tételről tételre gyanitgassunk, vajjon hol veszünk, hol nyerünk. A barátságos vámtarifába életet a szerződő felek termékei forgalmának irányítása önt. Ezt pedig a kereskedelem föladata. A termelőknek súlyt kell szerezni a kereskedelmi konjunkturák alakulásában, a magyar kereskedelem használja ki előnyösen azokat.

Legélesebben itéli el a „Pester Lloyd” a fakciózus ellenzék mondva csinált ostromát a javaslat ellen: „A hónapok óta tartó láрма, — ugymond a P. L. melyet az ugynevezett „agrariusok” támasztanak, a baloldal különböző pártáryalatait arra a vállalkozásra csábította, ha valjon nem sikerülne a kínálkozó alkalomból a kormány ellen egyseges akciózt szervezni. A szélső baloldal közjogi álláspontjánál fogva elvből kénytelen minden közösügyes dolgot ellenezni, míg a „nemzeti” párt az „agrariusok”-kal való közeli összeköttetései révén köteles mindent aláírni a mit az utóbbiak bölcsesége kieszel. Így hát reményünk lehet rá, hogy az egyesült ellenzéknek ismét együtt támadni és — legyőzteni lássuk.

Külömben már a felvonulásuk is elég silányan ütött ki. Ugyanis midőn a bizottsági előadó, B o r o s Beni, a kiről senki sem teheti fel józanul, hogy a mezőgazdasági érdekek iránt érzékkel ne bírna, a románai szerződést a h a z a i földművelési érdekek szempontjából is elfogadásra ajánlotta, csakhamar elárulta az ellenzék két szóvivője, H o i t s y és I s s e k u t z, hogy jóakaratak a szakértelmüket toronymagassággal felülmulja. A mi a „nemzeti” I s s e k u t z o t illeti, alig tudunk a bámulattól magunkhoz térni, miként törölhetette ki a párttaktika ennek a jeles férfinak elméjéből ama pusztítások emlékét, melyeket a román vámháboru épen hazánk erdélyrészi felében okozott, a midőn is ottan egy fejlődő kézműipar sokat ígérő hajtásai mentek általa tönkre a n a g y M a g y a r o r s z á g é r d e k é b e n. Es ime most, hogy a határok délfelé ismét megnyílnának, jön az I s s e k u t z doktor, és kéri a Házát — nem az ő s s z h a z a é r d e k é b e n, mert hiszen az maga is óhajta a szerződést — hanem a „nemzeti” párt kicsinyes taktikájának és a bölcs agrár-szövetség plajáspolitikájának érdekében a szerződést visszautasítani. Nos az e r s é b e t v á r o s i választók is megfogják a maguk véleményét alkotni a dologról és a — képviselőjükről.

A negyvennyolczas párti szóvivő, kinek egyoldalú információi a hibásan értelmezett számokból világosan kitűntek — folytatja a

P. L. — adós maradt annak igazolásával, hogy nincsenek ipari érdekeink. Altalában erősen szenvedett H o i t s y beszéde azon körülmény hatása alatt, hogy az előadó alapos czáfolata már megelőzte azt. A román gabona és marha beözönléséről mondott rémitgetései hatástalanok maradtak, mert B o r o s Beni ezeket a sötét jóslatokat előre jelezte s mindjárt egészen ártatlanul is mutatta be. Míg a kedvencz mumust, a malmoknak az importált román búzáért nyújtott vámrestitucziót illetőleg is leleplezte az előadó, mielőtt Hoitsy kiöltöztethette volna. Egy szakszerű mezőgazda volt az, ki a félrevezetett gazdáknak kiáltotta oda: „Orüljete, hogy oly fejlett malomiparunk van, mely búzákat oly jó áron megveszi. Ha megkárosítjátok a malmokat, önmagatoknak ártok.” Ez az agrarius a ki a hazai korlátoltabb viszonyok és felfogások között is megőrizte előítéletét ment belátását és Magyarország helyzetének és szerepének helyes méltatását a világ forgalomban, ez persze nem találhat helyeslésre ott, hol minden áron az idegen érdekek számára való kiszolgáltatásunkat akarják a világgal elhitetni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, április 25.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Perozel Dezső.

Jegyzők: Josipovich, Eszternázy Kálmán, Bartók.

A kormány részéről jelen vannak: Werkerle Sándor miniszterelnök, Lukács Béla, Bethlen András gróf.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Eötvös Károly a hód-mező-vásárhelyi munkások zavargása tárgyában interpellációt jelentett be, melyet az ülés végén fog előterjeszteni.

A ház ezután harmadszori felolvasásban is megszavazta a Spanyolországgal kötött kereskedelmi szerződést.

A román szerződés.

Ugron Zoltán csak a bizottsági jelentéssel és az előadó beszédével foglalkozik. Az előbbi mindjárt indokolatlan támadást intéz a magyar gazdák szövetsége ellen, amit csak azzal indokolhatni, hogy hiszen a többségnek épen ez a szövetség a legnagyobb ellensége. Ez a támadás azonban egészen világos, ha a közgazdasági bizottság tagjainak névsorát megtekintjük; gazda nincs köztük egy se. (Derűtség jobbfelől.) Ezután foglalkozik az előadó beszédével, amelyet császár és királyi beszédnek mond, mert csak Ausztria érdekeit dodelgette. (Helyeslés balfelől.)

Nedeczky Jenő nem hagyja megjegyzés nélkül az előadó néhány állítását. Így pl., hogy az osztrák ipar-exportot támogatnunk kell, ha kárral jár is részünkről. Malomiparunk mindaddig, míg a román búzáat nem eresztettük be, versenyezni volt képes Amarekával is. Az előadó felhozza a 12 havi felmondást is. Csak hogy nekünk előbb a szomszédal kellene egyezsége jutnunk, ha ezt igénybe akarnánk venni. Külömben is egy szerződést, ha jó, ugy kellene megkötni, hogy minél továbbra biztosítva legyen a fenntartása, nem pedig úgy, hogy minél könnyebben fel lehessen bontani. Nálunk első sorban a mezőgazdaságot kell produktívává tenni, s ez által segíteni elő az ipar fejlődését. S ellene szól minden olyan vállalkozásnak, mely egy beteges iparautóiót akar létesíteni a mezőgazdaság rovására. A szerződést, mely egyenesen a nemzet kárára van, nem fogadja el. (Helyeslés balról.)

Lukács Béla kereskedelmi miniszter kötelességének tartja a maga és a kormány álláspontját indokolni, melyet ezen szerződéssel szemben elfoglaltak. Először is a Hoitsy által említett statisztikai adatokra reflektál. Nem tagadja, hogy némi tévedések fordulnak elő. Mind a három bemutatott statisztika azonban végeredményében teljesen megegyezik s így

amiket konzekvenciaként ez adatokból levontak, mindazok az eredmények megbízhatók. Mind a három statisztikából konstatálni lehet, hogy a vámháboru előtt Romániával nagy kereskedelmi forgalmunk volt, s ez a forgalom a vámháboru alatt csökkent. Lehet továbbá konstatálni azt is, hogy ez a vámháboru sebeket okozott, s különösen Romániára nagy hátránnyal járt. A kormány beható megfontolás tárgyává tette a tarifa szerződést, de ezt a formát elvetették. Ennek a mostani szerződésnek alapelve az, hogy mindkét szerződő fél részére biztosítva van a kölcsönös kedvező elbánás a provenientiákat illetőleg. Csak mi rajtunk áll, hogy azokat az előnyöket, melyeket a szerződés biztosít, lehetőleg fölhasználjuk. Nem áll tehát az, hogy mi új áldozatokat hoznánk, s ez a szerződés mezőgazdasági érdekeinket sértene. Nehány apróbb rectificációt tesz és egy pár sajtóhibát igazít ki a bizottsági jelentésben. Egy fő kifogás, hogy mi a román szarvasmarhákat beeresztjük, alaptalan, s ezt bizonyítja az indokolásból. Román szarvasmarhákat behozni állategészségügyi egyezmény nélkül nem lehet. Ezt kimondja a törvényjavaslat indokolása, s határozottan tiltja egy régebbi törvény. Ser-tésenyésztésünket sem fenyegeti a Romániával kötött szerződés, mert csak a kőbányai piacnak egy évi forgalma majd nem akkora, mint egész sertés állománya.

A román buza beözönlésétől sem kell tartani, mert az 1 frt 50 kr prohibitív vám mellett oly csekély mennyiségben hozatik be a román buza, hogy az a mi gabnatermelésünket éppen nem fenyegeti. Magyarországon 58 millió, Romániában pedig 1 millió hektoliter buza terem, hát ebből lehet azt következtetni, hogy a román buza elnyomja a magyar gabnát? Az elmondottak után ő is megállapítja a mérleget, s odakonkludál, hogy az egyezmény mezőgazdaságunkra nézve egyáltalában nem káros. Ajánlja azt elfogadásra. (Helyeslés a jobboldalon.)

Hoitsy Pál félreigazított szavát igazítja helyre.

Öt percz szünet volt.

Szünet után Wittmann János a javaslat ellen szólott. Azzal kezdi, hogy igen nagy áldozatot foglal magában Magyarországra nézve az a szerződés és ugy a miniszternek, mint az előadónak nagy önmegtágadásukba kerülhet, hogy ilyen rossz ügyet védelmeznek. Szóló ott él a gazdák között és a statisztikánál sokkal csalhatatlanabb gyakorlat tanításából mondhatja, hogy ez a szerződés a mi gazdasági életünket nem egyhamar korrigálható csapással sújtja. Ezideig is a volt a helyzet, hogy ami ipari termékünk és gazdasági terményünk van, azt mind potom áron kellett elvesztegetnünk, míg a magunk szükségleteit állandóan borsos pénzen vásároltuk meg. Jövöre ez a helyzet még terhesebb lesz. (Helyeslés balfelől.) A kormány csinál magas liberális politikát, de nem gondol a mindennapi megélhetéssel. Ezért nem is szavazza meg neki ezt a javaslatot. (Helyeslés balfelől.)

Bethlen Gábor gr. utal arra, hogy a mi intéző körünknek fogalmuk sem lehet az ország érdekeiről, ha ilyen javaslatokkal, aminő ez a szerződés is, lépnek a Ház elé.

Ez a szerződés mindenben csak elhanyagolja ami érdekeinket s a fölött aggódik: nehogy Romániának ártsunk vele. Eppen azért nem is szavazza meg a javaslatot. (Helyeslés balfelől.)

Bujanovich Sándor elállott a szótól.

Zselenszky Róbert gr. szintén nem fogadja el a javaslatot.

Budapest, április 25. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

Az ülés végén Bethlen miniszter határozatos beszédben kelt a javaslat védelmére. A vitát holnap folytatják.

Eötvös elált az interpellálástól.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 761.3 milliméter, délután 2 órakor 760.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 13.4, délután 2 órakor C° + 15.6. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DN. 4. délután 2 órakor N. 6. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult, esik, dörög. Csapadék az utóbbi 24 órában: 9 milliméter zivatar.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 26. —

Száraz. — Hőemelkedés. — Zivatarok.

A gyáva.

Két hónap óta laktak már egy lakosztályban. A lány most került ki a kolostorból, szive tele kíváncsisággal; vágygyal aztán a miről annyit beszéltek ott a néma falak közt — a szerelemről.

A fiatal ember telve idealizmussal; képzeletben egy nő, a kiből él, érez, de a ki nem él. Mindkettőt maga a természet ösztönzi fejlődésükben.

A lány talán belészeretett volna az első, vele érintkező fiuba, — mert fiu.

Az ifju az első szoknyába, mert nő hordja.

Két hónap óta laktak már egy lakosztályban s csak sóhajtsaikk bizonyították hogy szeretnek, hogy egymást szeretik.

Az ifju eszeveszetten szaladt az ablakhoz, ha a lány elment alatta, de mire visszajött, már nem volt ott, hátra húzódva a szoba sarkából leste — félt.

A lányka ötször-hatszor is kidülleszkedett abba az ablakba, a honnan a piszkos szemetes udvart nézte csak, de a honnan beláthatott egyúttal az ifju szobájába is. Oda dülleszkedett jó sokáig — és nem félt.

Egyszer egy szép délután kopognak.

— Szabad.

Kérem tessék ide az előszobába kijönni — hívták őt.

A kisasszony volt.

Ott állott, mint egy madár s pajkos hangon így csicsergett;

— Uram hallottam hogy angolul tanul, sziveskedjék kölcsönözni a szótárát.

Szegény fiatal ember. Egy hölgy, a kinek még soha nem mutatkozott be, a ki személyesen nem ismer téged, tőled angol szótárt kér!

Ugyan minek a jele?

Az az ideális fiatal ember pedig kisütötte a legrealisabban, hogy egy angol szótár nagyon drága, a lány tudja, hogy neki van — hát csak csupa szükségéből kéri azt. A gyáva.

Elmult egy hét, két hét.

Szellőre bizott sóhajok, hétmerföldes vágyak csókok a semmibe a valakinek.

Két hét múlva kopognak.

— Szabad.

— Kérem tessék ide az előszobába kijönni, — hívták őt.

A kisasszony volt.

— Uram, köszönöm az angol szótárt Isten velem.

A fiatal ember pedig ledobta a könyvét íróasztalára.

Százsor olvasta ezerszer elgondolta már, milyen nagy szerepet játszott egy kis haszontalan könyv mint, a szerelem postája, — s most, mikor szüksége volna rá nem jutott eszébe.

Barátja figyelmezteti rá:

— Ugyancsak jó volna ám átlapozni azt a visszaadott könyvet.

Bent egy piczi névjegy s alatta aranyos kis betűkkel:

My dear little . . .
(En kis drágám.)

A bátor.

—r—f.

HIREK.

Április 26. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kletusz. — Protestáns naptár: Kletusz. — Görög-keleti naptár (április 14.): Arisztark. — A nap két 4 óra 40 perczkor, nyugszik 6 óra 45 perczkor.

Szabadmagharcti emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Hölcsy-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 5—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola. Földszin.

Május 6. Az arad-orszádi egyesült vasutak közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

— A hivatalos lapból. A király dr. báró Roszner Ervint, Hont vármegye, valamint Selmec és Bélabánya városok főispáni állásától való felmentése mellett, Máramaros vármegye főispánjává nevezte ki.

— Waldstäden báró Aradot. Nagyszabásu manővere volt tegnap a zádoriaki gyepen a háziezredünknek. A gyakorlatot Spiegeli

feld József br. várparancsnok és Csikós Alajos ezredes kíséretében Waldstäden báró tábornagy is megzemlélték s háziezredünk katonai kiképzése fölötti elismerésének több ízben adott kifejezést. Tegnap este a „Fehér kereszt“ szálloda nagytermében a tiszti kar bankettet rendezett Waldstäden tiszteletére. A teremben a katona zenekar hangversenyezett s Csikós Alajos ezredes előzékenysége folytán a terített asztaloknál nagy polgári közönség időzött.

— Keresztjáró napok. Április 30-án veszik kezdetüket a keresztjáró napok. Ez alkalomból a jövő hétfőn, kedden és szerdán 7 órakor szent mise lesz a helybeli minoriták templomában.

— A tábori püspök Aradon. Belopotoczky Kálmán dr. tábornok, a monarchia összes hadseregének tábori püspöke tegnap délelőtt vizsgálta meg a várbeli plébániát, a hol mindent rendben talált. A püspök tegnap délután 3 órakor Temesvárra utazott. A vasúthoz Jánossy Dömjén dr. minorita rendfőnök, a katonai lelkész és számos főtiszt kísérte Belopotoczky tábori püspök csak akkor tér vissza Bécsbe, ha Magyarország összes tábori lelkészégeit megvizsgálta. A püspök tisztán beszéli a magyarnyelvet.

— Kiállítási pótadó. Temesvári tudósítónk jelenti: Temesmegye kiállítási bizottsága 1894-re és 1895-re egyszázalékos pótadót javasol a millenniumi kiállítás költségére. Az összeget, amely ezen a czímen begyűlnék, részint vagyontalan kiállítók támogatására, részint kiállítási tárgyak közvetlen megrendelésére használják fel.

Szociálisták Makón. A hatósági kutatások kiderítették, hogy a szociális mozgalom Hód-Mező-Vásárhelyről Makón és vidékén is széles körben terjedt el a mező munkások között. A hatóság minden eshetőségre számítva a legkiterjedtebb óvintézkedésekről gondoskodott. Szegedről tegnap érkezett egy század gyalogság, a fendőrség állandóan fegyverben van.

— A szerbek új harangja. Az aradi szerb egyház templomainak egyik harangja megrepedvén, annak ujjáöntetése vált szükségessé. Az öntést Hönig Frigyes aradi harangöntő elvégezte, szombaton délután fogják felszentelni az új harangot, mely 900 kilogrammot nyom.

— Új magyar népiskola. A kultuszminister Mikalaka községben egy községi magyar népiskola létesítésére engedélyt adott.

— Szemle a honvédség felett. Borosjenőn — mint levelezőnk írja — Reviczky honvédtábornok és Valentics ezredes a honvédség felett szemlét tartott s tegnap visszatértek Nagyváradra.

— A makói járásbírósg fegyelmi alatt. Megirtuk annak idején a makói járásbírósgnál előfordult rendtelenségeket, melyek miatt a járásbírósgnak majdnem összes tisztviselői ellen fegyelmi eljárást kellett indítani. A fegyelmi ügyet dr. Dózsi Cs. járásbíró s társai ellen a szegedi kir. tábla május 4. és 5. napján fogja tárgyalni.

— Névmagyarosítás. Feindarusi András székudvari lakos vezetéknevét belügyministeri engedéllyel „Kálmán“-ra magyarosította.

— Iskolaalapító bírtokos. Seidner Bernát berzovai nagybirtokos, ki népnevelési czélokra már egy jelentékeny alapítványt tett, mint örömmel értesülünk egy igen üdvös és hazafias mozgalomnak állt élén, mely mozgalmat a kezdeményező földesur áldozatkészsége és szilárd akaratereje biztos diadalra vezérli Berzova községben ugyanis újabb időben a magyarnyelvű iparosok és munkások annyira felzaporodtak, hogy tanköteles kora gyermekeik részére egy külön magyar népiskola létesítése vált szükségessé. Ezen magyar népiskola létesítésére van most Seidner nevével egybeforva, — s hisszük, hogy már a legközelebbi tanév-

ben a megnyitott iskola hirdetni fogja a derék biztos hazafiságát, emberszeretetét és áldozatkészségét.

— Korán kezd. Beállított tegnap Kis Jóska egy aradi kazán kovács 10 éves fia a kapitányhoz és nagy keservesen elpanaszolta, hogy 45 forintot kapott otthon, hogy vigye a posta takarékpénztárba, az uton azonban Molnár Jóska elcsalta tőle és elszaladt vele. Ő utána ment a Baross-parkba, honnan a Petőfi-utózánt át Andrányi Károly és fia üzletében ment és egy főbert puskát vásárolt. Innentől kezdve nagyon gyanus volt a fiu vallomása, mely gyanunak volt is alapja. Tovább ugyanis azt vallotta, hogy mitután megvette Molnár a főbert kimentek ketten az ó-temetőbe és ott lövöldöztek, előbb azonban mindenféle czukorral tömték tele magukat. Ezen vallomás, illetőleg panasz nyomán megindították a vallatást és akkor tünt ki, hogy Kis Jóska volt az, ki a főbertet vette és egy egész sereg barátját megvendégelte az apja 45 forintjából. A bíróság azonban nem tehetett ellene semmit, mivel még nem törvényes kora, hanem szigorú házi fenytésre szólította fel az amugy is megkárosult szülőket, mert a 45 forintot a gyerek — vallomása szerint — elvesztette.

— Halálos szerencsétlenség. Numann Róbert zimbrói uradalmi tiszt — mint gurahonczai levelezőnk írja — nejével Zimbróról hajtányon Valemarera akart menni. Valemare alatt a hajtást nem sikerült megfékezni s az egy terhelt kocsival oly szerencsétlenül ütközött össze, hogy Neumann és szörnyet halt, Neumann pedig súlyos zúzódásokat szenvedett. A halálos szerencsétlenség pusztá véletlen kitolyása s érte senki sem okozható.

— Nagyban dolgozott. Bogár György, aradi szolgaleány betesként szolgált különböző aradi kereskedő cégeknél és ezen ténykedését arra használta, hogy mindenféle holtmit amit elkezelni csak lehetett, ellopott. Egész raktárt halmozott össze az összelopott tárgyakból pernyavai lakásán, hanem az „addig járt a korszó a kutra, míg eltörök“ elvénél fogva rája is kisült minden. Befogták néhai Bogár Imre epiganját és elcsukták, hogy elmékedhessék a világ romlottságáról. Miután a kereskedők közül többen fentartották keresetüket az ellopott tárgyakra, az ügyet áttette a kihágási bíróság a fenytő bírósághoz.

— Meszes dézsába fult. Vétkes gondatlanságnak esett áldozatul — mint levelezőnk írja — Bragyán György két éves kis leánya. A háznál meszelés volt s odajött Dirlea Nikolaéné diskurálni. Egy őrizetlen pillanatban a kis leány egy mésszel telt dézsába bukott s mire észrevették belefult. Az orvosrendőri vizsgálatot Altshull Henrik dr. járásorvos tegnap ejtette meg. A vizsgálat folyik.

— Élet és halál. Az elmúlt héten diadalt ült az élet a halál felett. Aradon ugyanis született összesen 34-en, 13 fi és 21 nő, a születés évi aránya 38.6 pro mille, míg meghaltak 25-en, 11 fi és 14 nő és így a halálozás évi aránya 28.3 pro mille.

— Elgázolta a kocsit A legnagyobb vigyázat mellett is néha megesik, hogy egyik-másik utozán járó-kelő a robogó kocsit alá kerül és megsérül, annál is inkább történik sérülés akkor, ha azt az illető maga keresi. Tegnapelőtt délután Palóczy István, történetesen az Asztalos Sándor-utczában járt egy negyed egykor, midőn egy kocsit a megijedt lovak elragadták, Palóczy megakartta állítani a lovakat, miközben a kocsit alá került és sérüléseket szenvedett. Így megsértette térde kalácsát és fejét, sérülései nem súlyosak és így a veszedelem ki van zárva. Az első segélyben Ottvós Dániel dr. részesítette.

— „Adj a tótnek.“ B. Kiss János, aradi illetőségű napszámos szállást és élelmet is adott Erdős Ferencz czimborájának. Hanem Erdős rutul visszaállt avval a bizalommal s melylyel egész jó hiszemüllet lakásába hagyta egyedül Kis János. Távollétében ugyanis feltörte Kis ládáját és annak tizenhá-

rom forint készpénzét ellopván, megugrott: A rendőrség nyomozza a haszontalan firmát.

— **Jósika Miklós holtteste magyar földben.** K o l o z s v á r r ó l t á v i r j á k : J ó s i k a M i k l ó s és neje holtteste D r e z d á b ó l tegnap érkezett Kolozsvárra. A család minden feltűnést kerülni óhajtvá titokban hozatta ide a holttesteket. A temetés holnap délelőtt lesz. A család szép emlékkövet állít, melyet annak idején ünnepélyesen fognak leleplezni.

— **Kun László temploma.** A p o z s o n y i ferenczrendi templom gyönyörű góth tornyának restaurálását már megkezdték. A templomot még Kun László király építtette annak emlékéül, hogy habsburgi Rudóffal együtt a cseh Ottokárt legyőzték. A dűledező torony a legszebb csucsíves stílt dícséri s megújítására az egész országban gyűjtötték a költséget. Most Schüle k műépítő, a budavári Mátyás-templom restaurátora, hozzáfogott az átalakításhoz s Pozsony városának e régi történelmi és művészeti nevezetessége nemsokára új díszben fog ragyogni.

— **Költői lelkek.** A mult hét egyik holdvilágos estéjén költői ábrándokba merülve ballagott hazafelé négy szent-leányfalvi ifju Fakertől. Amint a fakerti temető elé érnek meghatottan állnak meg s alkalmi oda szavallásába fog az egyik, midőn a másik belevág:

— Mit látnak szemeim?

Hát Fakerten még az olyan helyeket is el-szárják, hova mindenkinek egyforma jussa van bejutni? Itt még a temetőnek is zárt kapuja van?

Csendes bölintés lön a társak részéről a válasza.

— Ne tőrjék ezt! — folytatja a szónok. — Es különben is nem megérdeml-e a vén kapu, hogy érdemei elismerésül nyugalomba helyeztessék?

— Ugy van! — hangzik a rokonlelkek válasza.

A szót tett követte, négyen megfogták a rozoga kaput kiemelték sarkából s rendeltetési helytől jól távol elhelyezték az örök liceum bokrai közé. A fakerti előjáróság nem így fogván fel a dolgot, kipuholtatta a tetteseket Varga Pál, A g o s t o n János, S ü t ő István és Gyenge Mihály személyében a feljelentést megtette ellenök az aradi kir. törvényszéknél.

Gyilkosság Pozsonyban. Véres gyilkosság keletkezett jelentéktelen perpatvarból a napokban P o z s o n y b a n. B r u n n e r Gáspár lamacsi szőlőműves a bor mellett összeveszett társával, B e z w o d a Mártonnal, de mindennek daczára együtt mentek haza. Utközben újra összeszóalkoztak s Brunner, a ki kiszolgált tüzér, becsmérőleg nyilatkozott a honvédekről. Bezwoda, a ki a honvédségnél szolgált, nem tarta, hogy a magyarokat gyalázzák s földhöz vágta Brunner, a ki erre kést rántott elő és leszurta Bezwodát. A gyilkos elmenekült, de a csendőrség másnap lamacson elfogta, a hol bevallotta bűnét.

Pénzhiány a nyiregyházi adóhivatalban. A nyiregyházi királyi pénzügyigazgató e hó tizenhétadikán, pénztárvizsgálatot tartott a városban levő királyi adóhivatalnál. Ez alkalommal a pénztárból 1250 frt hiányzott. Ezt az összeget Sz i n e g h György adótárnok, állítólag már meg is térítette, de a vizsgálatot a hiányos pénzkézeltés miatt egész szigorral megindították.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Az aradi kir. főgymnasium természetrajzi muzeuma számára P e k á r Károly nyug. áll. főfelügyelő ur fia: Károly, Mihály és Dezső nevében igen szép és értékes ásvány- és rovargyűjteményt ajándékozott melyért ezuttal is köszönetet mond az igazgató ság.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) **Felhívás.** Az Aradi tornasegyesület azon tagjait, ki a f. évi május hó 27-ikén Sz e g e d e n tartandó IV-ik országos torna-ünnepélyen részt venni óhajtanak, tisztelettel fölkérem miszerint május hó 10-ig beazonlag jelentkezni sziveskedjenek, hogy a bejelentést keljő időben megtehesseük. Jelentkezni lehet a rendező tornászok alkalmával. Aradon, 1894. évi április hó 26-ikán. Az elnökség.

(*) **A kereskedő ifjak közművelődési kör választmánya** ma, f. hó 26-án este 8 és fél órákor, saját együleti helyiségében, alakuló választmányi ülést tart, melyre az uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Április 26. (Csütörtök) Katonásan, vigjáték; Szüleik háza, vigjáték; Másoló, drámolaer.

Április 27. (Péntek) A suhancz, operette; Ligeti Mari vendégfellépésével.

* **Küry Klára nem jön!** A színház igazgatósága ígéretet nyert volt a népszínház divjától, hogy daczára óriási elfoglaltságának szombat és vasárnapra lejön Aradra játszani. Azonban ma sürgönyileg tudatta az igazgatóval, hogy nagyatyjának bekövetkezett halála miatt nyolcz napig nem működik s sajnálattal a vendégjátékot a jövőre tartja fenn. Ugyancsak megváltozott a budapesti népszínház műsora is e miatt miután Küry ott sem játszik.

* **A három testőr.** Közepes ház nézte végig Herczegh Ferencz színművének tegnapi előadását. A darab ismert szereposztással gyorsan folyó kiváló előadásban került színre. A közönség jól mulatott és sűrűn tapsolta Fenyvessit, Delli, Főrist és Rónaszékit.

* **Két újdonság.** Ma este a budapesti nemzeti színházban szép sikert aratott két vigjáték kerül bemutatásra színpadunkon. Az egyik K a r c z a g Vilmos Szüleik háza, a másik A n d r e a n s z k y Jenő Katonásan című vigjátéka. Végül a Másoló című egyfelvonásos drámolaer előadásával egészítik ki a színházi estét. A zsuzsuzserű darabok főbb szerepeit Delli, Kaczér, Balassa, Tompa, Gál, Foris, Fenyvessi, Szendrei, Tolnainé és Bihariját-szák. Az előadás kárptólás lesz a 157. számú bérletben elmaradt Szegény Jonathán előadásáért.

* **Új énekesnő.** Holnap Ligeti Mari, a szintársulat új énekesnője lép fel a Suhanczban. Az új énekesnőt jó hír előzi meg.

* **Kiss Mihály az operában.** A mi egykori széphangu baritonistánk, kit csak „Kiss Mukki” néven ismert mindenki Aradon, szépen halad a dicsőség létráján. A tegnapi „Vezeklők” előadásán, melynek a budapesti m. kir. operaházban premierje volt Kis Mihály is énekelt egy ének-parthiét. A „Vezeklők”-et, melynek szövegét Dávid Józseffel Gál Gyula írta a közönség nem tüntetőleg, hanem elég melegen fogadta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A memorándum póre.** A Tribunában Babutz Jób lelkész, Munteán János tanító, Lup György, Vajk János, Dregán Dávid bányabirtokosok, Lázár Sándor Aurél kereskedő és Graf János bányász nyilatkozatot tettek közzé, melyben magasztalással emlékeztek meg a Tribuna elítelt szerkesztőiről. A kolozsvári főügyészség e miatt ellenük is sajtópört indított, melynek tegnapi volt az esküdtzéki tárgyalása. A nyilatkozat szerzőin kívül vád alá helyezték Scurtu Kornélt, a Tribuna akkori szerkesztőjét és Popa Nuza János kiadót. Vádolva volt még Brote Jenő kiadótulajdonos de ez ellen a vizsgálatot meg kellett szüntetni, mivel Brote ur tudvalevőleg már a Repika-pör elől kiszökött Magyarországból. A tárgyalást báró Szentkereszty Zsigmond vezette. A vád képviselője Lázár Aurél ügyész. Scurtu szerkesztőn kívül az összes vádlottak megjelentek. Védőként Ilea ügyvéd szerepelt. Az inkriminált nyilatkozat felolvasatván, vádlottak egyhangulag kijelentik, hogy nem akarták a bírósági ítéletet megtámadni, hogy nyilatkozatukat általánosságban értették. Lázár királyi ügyész vádbeszédeben kimerítően ismertette a Tribuna viselt dolgait, elmondta azt a rendszert, amelyet ez az újság a magyar állameszme ellen való izgatásban napról-napra követ. A vádbeszéd végeztével Babutz, Munteán és Lázár vádlottak kijelentik, hogy személyesen is kívánnak védekezni. Babutz üres frázisoktól hem-

zsegő védőbeszéde után a tárgyalás negyed 2-kor felfüggesztik. A tárgyalás folytatása után az esküdtzék visszavonult. Verdictjében fölmentette Naicu Dávid és Dregán vádlottakat, Babutz Jóbót elítelték. A verdict következtében a bíróság ezt egy havi fogházra ítélte, a többieket is elmarasztalták. Munteán tanítót hat heti fogházra, Lup Györgyöt két heti fogházra, Lázár Sándor Aurél hét heti fogságra. Popa Peksa kiadót kétszáz forint pénzbírságra és háromszáz forint kauczió-elkobzásra. A három fölmentett vádlott 40-40 forintot kért és kapott is költség fejében. Scurtu Kornél, a Tribuna szerkesztője ellen, aki nem jelent meg, az elővezetést elrendelték. A vádlottak fentartatták jogukat a semmisségi panaszra. Az esküdtzék verdictje nagy lelkesedést okozott, különösen azért, hogy azt a három vádlottat, akik a nép köréből valók és a végtárgyalás folyamán amikor kérdezték, hogy mit vélnék sérelmesnek, nem tudtak válaszolni, sőt közülük néhány olvasni sem tud, fölmentette.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, április 25. (Saj. tud. távirata.) A főrendiház ma d. e. 11 órákor ülést tartott, melyen elfogadta a következő napirendet: A budapest-esztergomi h. é. vasut, a kaposvár-mocsoládi h. é. vasut, a Gunjától Bosznia határáig vezetendő h. é. vasut, a versecz-kubini h. é. vasut engedélyezését, az aranykészlet ellenőrzésére kiküldött országos bizottság jelentését, az állami számvevőszék jelentését: az 1893. számadási év I., II., III. negyedében előfordult tulkiadások és hitelátruházásokról. Magyarország és Horvát-Szlavonország között 1890. évre eszközölt leszámolás megvizsgálását és az 1892. évi állami zárszámadás megvizsgálásáról s a vele kapcsolatos tulkiadások, előirányzat nélküli kiadások és hitelátruházásokról, az orsz. tanítói nyugdíj- és gyámalap 1892. kezeléséről és az aldunai vaskapu-szabályozás 1892. évi munkálatairól és költségeiről szóló jelentéseket.

Nemzeti kaszinó a Kossuth szoborra.

Budapest április 25. (Saj. tud. táv.) A nemzeti kaszinó választmányi ülésén Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult bizottság felhívása került számba. Károlyi István gróf lelkes beszéd kíséretében indítványozta, hogy a választmány szavazzon meg 1000 frttot az emlékszoborra.

Zachy Nándor és Szapáry Géza gróf elleneztek az indítványt.

Károlyi István újra felszólalt, hogy nemcsak mint kaszinói tag, de a hazafi is szól belőle, ismételten kéri az oly kevés nagyjaink legnagyobbikának emléke megörökítéséhez járuljon hozzá a kaszinó is.

Ugron Gábor pártolta az indítványt, mire a választmány megszavazta az ezer forintot.

A bolgár fejedelem Budapesten.

Budapest, április 25. (Saj. tud. táv.) Ferdinánd bolgár fejedelem délután 2 órákor Budapestre érkezett Bécsből. Félóra mulva tovább utazott.

A kormány és a zendülések.

Budapest, április 25. (Saj. tud. táv.) Az a hatalmas lövés, amelyet a szocziális kérdéseknek a hódmezővásárhelyi zendülés

adott, érthető akciót keltett minden téren. Maga a kormány ezt a szociális kérdést soha sem tévesztette szem elől, érthető azonban, ha érdeklődése most már élénkebb és fellépése ebben az ügyben intenzívebb.

Tegnap adtunk számot arról, hogy a kormány a helyzet szanálhatása érdekében miként tájékoztatja magát a viszonyokról. Az informálásnak újabb mozzanatairól számolhatunk be. Hieronymi Károly belügyminiszter a Ház egyes tagjaival különösen azokkal, akik alföldi képviselők, vagy akik a gazda viszonyokkal ismerősek, egyenként és behatóan tanácskozik. — Mivel ezek a tanácskozások nem kizárólag arra szorítkoznak, hogy Hieronymi a helyzettel és a viszonyokkal ismerős képviselők által informáltassák magokat, hanem kiterjednek egyúttal azoknak a módzatoknak a megbeszélésére is, a melyekkel a kormány, mint azt tegnap Wekerle Horváth interpellációjára adott válaszában jelezte, orvosolni akarja a bajokat. Remélhető, hogy ennek az intenzív föllépésnek meglesz a látszatja.

Tallian Béla főispán szintén Hieronyminál járt a mai nap folyamán. A belügyminiszter a részletes jelentés átvétele után hosszasan beszélt Talliánnal a helyzet javítása végett szükséges intézkedésekről.

Öngyilkos grófné.

Székesfehérvár, április 25. (Saj. tud. táv.) . . . . i grófné régen hiszterikus bajban szenvedvén, tegnap éjjel kétségbeesésében egy mély kutba ugrott, a kocsis véletlenül észrevette és a segélyre érkezőkkel ajultán kimentették. Később lassanként magához tért.

Kitüntetett polgármester helyettes.

Pozsony, április 25. (Saj. tud. távirata.) A király Pozsonyváros tanácsosát és helyettes polgármesterét Taller Pált a királyi tanácsosi címmel tüntette ki:

Villám és tűz.

Sopron, április 25. (Saj. tud. táv.) Klein és társa malátagyárában este tűz ütött ki, az istálló teljesen leégett.

Tegnap a felhőszakadás alkalmával két helyiségbe a villám 20-szor becsapott.

Az Ujvidéki „zasztav” sajtópera.

Nagyvárad, április 25. (Saját tud. táv.) A ma tartott sajtó tárgyalás az ujvidéki „Zasztav” 1892-ben Koits Demeter szerb bokai görög kel. lelkész ellen nyolcz földműves közleményt tett közzé melyben a lelkészt gyilkosságra bujtással és hasonló bűncselekménnyel vádolták. A lelkész a földművesek ellen sajtópert indított. A vádlottakat nem vétekeseznek mondotta ki a sajtóbíróság és felmentő ítéletet hozott. Magánvádlót 200 frt költségekben marasztalta el.

Sztrájk.

Boroszló, április 25. (Saj. tud. táv.) A petrikai orosz kormányzásban veszedelmes sztrájk ütött ki, ellenük mintegy 3000 katonát mozgósítottak.

Gyári hamisítások.

Odessza, április 25. (Saj. tud. táv.) A világhírű gabona kereskedő Dreyfus cég alkalmazottait mivel különösen ingóságoknak szánt gabona nemüket gyári hamisítványokkal meghamisították és erre külön gyárakat állítottak föl porbe fogták s

közülök négyet elítéltek, hármát felmentettek.

Termény üzlet.

Pétervár, április 25. (Saját. tud. táv.) A gabonakivitel augusztus hó 1-től márczius hó 31-éig buzában 24.134,900, zabban 20.564,271, és árpában mintegy 22 millió hektolitert tett ki.

London, április 25. (Saját. tud. táv.) Argentina buzafeslele 18—23 millió hektoliter, Ausztráliáé 4—5 millió hektoliter. Argentina a múlt évben 15 millió hektolitert exportált és így az idén a londoni piacon nagyobb tömegű buzával fog megjelenni.

Előkészület az eljegyzéshez.

Moszkva, április 25. (Saj. tud. táv.) A trónörökös nagyherceg eljegyzési ünnepélye alkalmából az itteni Kremlben is nagyszerű ünnepélyességekre készülnek. A napokban a nemesség ülést fog tartani, melyen az ünnepélyességek programját meg fogják állapítani.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági tudósítások.

— ápril 25.

Galsa. A várvavárt eső megeredt. A sárguló növényzet újra éled s szép reményekkel kecsegteti a gazdákat.

Dombiratos. A kevés eső is jó hatással volt a növényzetre. Az őszi vetések kielégítően állanak, a tavasziak egy kissé gyengék, de most már fejlődésnek indulnak. A tengeri ültetés nagyban folyik. A repozét a hernyó majdnem egészen elpusztította. A gyümölcs-termés kitünőnek mutatkozik.

M. Dombegyháza. Az eső rendbe hozta a vetéseket, de féltő, hogy jégesőt kapunk, mely nagy kárt tenne a gyümölcsfákban. A kukorica ültetésre jobb időjárást kívánni sem lehet. A repozéból kipszult a hernyó.

Kövevény. Áprilisban az eső beálltával már évek óta nem volt a termésre olyan fényes kilátás, mint most. A legelők és kaszálók zöldelni kezdenek s néhány nap múlva megkezdhető a legeltetés. A gyümölcsfák sokat ígérnek.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi április hó 24. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 46.—47 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 46.—47.— krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 49.5—50. krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 49.—49.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 48.—49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 46.—47. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 46.—47.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő súlyban) 47.—48. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgr. felüli súlyban) 48.—49. krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. súlyban) 48.—49. krig. — Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő súlyban) 47.—48 krig. — Sertésleltetés szám 1894. április hó 22-én volt készlet 169,015 darab. 1894. április hó 28-án felhajtott: 1812 drb. 1894. április 28-án elszállított 3823 drb. 1894. április 24-én maradt készletben 167,704 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: élők.

Szesszület.

— Április 25. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.75, kicsinyben 54.25 hordó nélkül, per 100 liter % befeleértv. 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. április 25.

Magyar aranyjárdék 4% 119.80
Magyar koronajárdék 4% . . . . . 95.—
Magyar arany 4 1/2% 126.50
Magyar ezüst 4 1/2% . . . . . 102.—
Magyar keleti vasút 1876. . . . . 123.50
Magyar földterhentesítési kötvény 95.75

Budapesti gabnatőzsdé

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, április 25. d. n. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	lanyha	7.15—7.60
	niszavidéki	„	7.20—7.60
	pestvidéki	„	7.15—7.60
	fehérmezei	„	7.15—7.60
	bácskai	„	7.25—7.65
észak-magyarországi	„	—	
Rozs	—	lanyha	5.80—5.80
Árpa	takarmány	osend.	5.95—6.30
	égetni való	„	6.55—7.40
	sörfőzdei	„	7.90—9.—
Zab	—	lanyha	6.90—7.40
Tengeri	bánási	szilárd	—
	másnemű	„	4.95—5.05
Káposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	osend.	3.90—4.30
Szárazgabon hátréte	Buza	tavasza	szilárd 7.42—7.44
	„	junius 1894	„ 7.16—7.18
	„	ősze	„ 6.06—6.08
Tengeri	május-junius 1894	szilárd 4.98—5.—	
„	szept-október 1898	„ 5.19—5.21	
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd 5.91—5.96	
„	Budapest sz. ősze	„ 7.30—7.35	
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1898	szilárd 11.30—11.40	

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

E. A. (Nagyvárad). Levél ment.

V. G. (Arad.) Legyen szíves bennünket szerkesztőségünkben meglátogatni.

S. S. (Arad.) Ma délután várjuk, kívánságát készséggel teljesítjük.

Aradvárosi

Evadberlet
157. szám.

színház.

Haviberlet
17. szám.

Csütörtökön, 1894. évi április hó 27-án:

MÁSOLÓ.

Dramolette 1 felvonásban. Irta: Meilhac. Fordította: Abrányi Emil.

SEMÉLYEK:

Maxance, író — — — — — Fenyvessi E.
Juliette, színésznő — — — — — Kaorér N.
Amelin, Maxance barátja — — — — — Foriss P.
Parnet, másoló — — — — — Gál Gyula.
József, Maxance inasa — — — — — Szendrei M.

EZT KÖVETI:

A szülei háza.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Kározag Vilmos.

SEMÉLYEK:

Csipkés István, vasúti bakter — — — — — Balassa J.
Borbála, felesége — — — — — Tolnayné.
Grögy, fiuk — — — — — Tompa K.
Juliska, fogadott leányuk — — — — — Delli Emma.
Rostáné, szomszédasszony — — — — — Szabó E.

VÉGÜL:

KATONÁSAN

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Andreánszky Jenő.

SEMÉLYEK:

Gárday Albert, nyugalmazott huszárörnagy Gál Gyula.
Jolán, özv. Borondy Gyuláné — — — — — Kaczér N.
Olga — — — — — Delli Emma.
Lengy Emil miniszteri titkár — — — — — Tompa K.
Huszár Elemér, hírlapíró — — — — — Bihari Akos.
Gyuri, inas Gárdaynál — — — — — Foriss P.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

— Április 25. —

Fehér Kereart szálloda: Brettner Ernő gyógyszerész, Nagyikinda. Diószeghy Pál gazdasági, Perbenyik Obersehn Lajos fakereskedő, Budapest. Oprée Rezső könyvelő, Budapest. Gottschlig N. nagykereskedő, Budapest. Holkmann Armin kereskedő, Budapest.

Vass szálloda: Borlodán János lókereskedő, Arad.
Arany Kulcs szálloda: Tóth István pincér és neje, Miskolcz. Rusz Vilmos körkőgyám, Borossebes. Osanak János cs. és kir. kapitány, Pécs.

KIS LOTTO.

Brünni:

5, 83, 53, 8, 43.

Felelős szerkesztő: Vass Géza,
távollétében a szerkesztésért felelős: ifj. Gily Ede

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló Hertschka Mór ösztöndíj alapítványból az aradi főreáliskola tanulóira nézve két hely betöltendő lévén, azokra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázónak igazolni kell:

- a) hogy az aradi főreáliskolában tanul,
  - b) hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztályzattal bír,
  - c) hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.
- Ezen feltételek mellett elsőbbséggel bírnak:
- 1. a szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazoló aradvárosi szülőtlén árvák,
  - 2. az aradvárosi szegény özvegyek fiai,

- 3. az aradmegyei szegény szülőtlén árvák,
- 4. ezen vármegyei szegény özvegyek fiai,
- 5. az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5 pontok szerint minősített pályázó nem jelentkeznék, a többi pályázó közül a legkitünőbb tanulóknak fog az ösztöndíj vagyon és vallásra való tekintet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke kamatainak egy-egy hatodából áll, amely 1893. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg mindenkor a tanév befejezte után fizetetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi április hó 30. napjáig nyújthatók be.

Arad, 1894. márczius hó 1.

Salacz Gyula
kir. tanácsos polgármester.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. ministerium 2777/1894 sz. rendeleténél fogva ezennel közhírré teszszük, hogy a szőlőbirtokosok és szőlőművelőknek a szőlőoltásokban való gyakorlati ügyesség és jártasság elsajátítása céljából való oktatása főleg pedig a baraczkai telepen gyakorlatban lévő Richter-féle, a nagyban való oltvány készítésénél a legcélszerűbbnek bizonyult eljárás ismeretének terjesztése végett a gyakorlati tanfolyam a ménesi vinczellőriskola igazgatósága által tartatni fog.

A tanfolyam idejét a nevezett igazgatóság fogja a közönségnek tudomására hozni.

Arad, 1894. április 7-én.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8.10	1.55	10.—
Szolnok	11.14	4.02	1.37
Csaba	2.18	5.57	4.37
Kétegyháza	2.49	6.15	5.08
Lökösháza	3.07	—	5.26
Kurtics	3.23	6.39	5.43
Sofronya	3.35	—	5.55
ARAD érkezik	3.50	6.57	6.10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11.25	8.20	9.45
Sofronya	11.41	—	10.02
Kurtics	11.58	8.38	10.16
Lökösháza	12.09	8.49	10.35
Kétegyháza	12.32	9.03	11.—
Csaba	1.23	9.25	11.45
Szolnok	4.20	11.48	3.00
BUDAPEST érkezik	7.25	1.50	6.30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2.25	6.35	4.30	—
Glogovác	2.43	6.46	4.42	—
Györök	3.20	7.08	5.03	—
Paulis	3.40	7.19	5.14	—
Radna-Lippa	4.00	7.37	5.32	—
Konop	—	8.00	5.56	—
Borzova	—	8.15	6.12	—
Tótvárad	—	8.38	6.41	—
Soborsin	—	8.56	7.01	—
Piski	—	11.16	9.59	—
Gyulafehvár	—	12.51	11.29	—
Tövis érkezik	—	1.20	11.56	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3.04	1.35
Gyulafehvár	3.40	2.14
Piski	5.52	3.59
Soborsin	8.16	6.28
Tótvárad	8.37	6.42
Borzova	9.08	7.07
Konop	9.24	7.24
Radna-Lippa	9.58	7.56
Paulis	10.12	8.08
Györök	10.25	8.20
Glogovác	10.48	8.44
ARAD érkezik	11.00	8.56

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5.18	4.35
Sofronya	5.31	4.57
Kurtics	5.44	5.17
Lökösháza	6.00	5.41
Kétegyháza	6.18	6.20
Kigyós	6.31	6.43
Csaba	7.04	7.00
NAGYVÁRAD érkezik	9.32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4.29	—
Csaba	7.10	7.09
Kigyós	7.24	7.24
Kétegyháza	7.40	7.47
Lökösháza	7.59	8.14
Kurtics	8.17	8.38
Sofronya	8.30	8.58
ARAD érkezik	8.45	9.10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6.25	11.30	5.58
Uj-Arad	6.43	11.54	6.09
Németságh	7.05	12.19	6.27
Vinga	7.32	12.47	6.46
Orozifalva	7.48	1.04	6.58
Merczifalva	8.03	1.20	7.09
Szt.-András	8.19	1.38	7.21
TEMESVÁR érkezik	8.42	2.04	7.39

Temesvár—Arad.]

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8.00	1.11	8.15
Szt.-András	8.20	1.39	8.45
Merczifalva	8.34	1.57	9.05
Orozifalva	8.45	2.16	9.21
Vinga	9.02	2.41	9.46
Németságh	9.17	2.58	10.07
Uj-Arad	9.34	3.31	10.30
ARAD érkezik	9.44	3.45	10.50

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	7.50	6.30
Simánd	8.22	7.01
Kisjénő-Erdőhegy	9.10	7.40
Székudvar	9.29	7.56
Sikló	9.42	8.11
Ottlaka	9.58	8.25
Elek	10.15	8.40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10.30	8.55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5.20	3.05
Elek	5.32	3.25
Ottlaka	5.41	3.37
Sikló	5.51	3.50
Székudvar	6.02	4.06
Kisjénő-Erdőhegy	6.18	4.39
Simánd	6.42	5.10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7.05	5.40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10.37	8.35
Kamarásmaj.	10.47	8.47
Nesze	10.54	8.57
Kovács-háza	11.10	9.15
Bánhegyes	11.31	9.38
M.-Bodzás	11.51	10.00
Bánkut	12.02	10.14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12.20	10.35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3.00	5.15
Bánkut	3.22	5.36
Megyes-Bodzás	3.40	5.49
Bánhegyes	4.02	6.06
Kovács-háza	4.25	6.23
Nesze	4.39	6.34
Kamarás-major	4.48	6.42
MEZŐHEGYES érkezik	5.00	6.55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5.00	9.00	4.25
Szt.-Tamás	5.24	9.22	4.54
Pécska	5.43	9.36	5.20
Battonya	6.12	10.01	5.56
Tompa	6.24	10.11	6.09
Mezőhegyes	7.01	10.40	6.55
Csanád-Palota	7.22	11.00	7.22
Nagylak	7.39	11.15	7.44
Apátfalva	8.01	11.35	8.10
Makó	8.26	11.56	8.44
Kis-Zombor	8.42	12.12	9.01
SZEGED érkezik	9.33	1.00	9.57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2.42	6.00	3.00
Kis-Zombor	3.32	6.46	4.08
Makó	3.55	7.05	4.50
Apátfalva	4.14	7.24	5.15
Nagylak	4.34	7.45	5.42
Csanád-Palota	4.48	8.00	6.02
Mezőhegyes	5.20	8.28	7.00
Tompa	5.44	8.50	7.27
Battonya	5.58	9.02	7.42
Pécska	6.24	9.26	8.10
Szt.-Tamás	6.40	9.39	8.24
ARAD érkezik	7.05	10.00	8.50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6.30	5.15
Ötvenes	6.48	5.34
Zimánd-Ujfalu	6.55	5.41
Uj-Szt-Anna	7.22	6.07
Világos	7.46	6.31
Muszka-Magyarad	7.53	6.38
Pankota	8.04	6.48
Apatelek	8.37	7.21
Borosjenő	8.48	7.32
Bokszeg-Beél	9.12	7.56
Borossebes-Buttyin	9.44	8.26
Almás-Alcsill	10.13	8.55
GURAHONCZ érkezik	10.30	9.12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4.15	3.00
Almás-Alcsill	4.32	3.17
Borossebes-Buttyin	5.02	3.47
Bokszeg-Beél	5.31	4.16
Borosjenő	5.56	4.41
Apatelek	6.06	4.51
Pankota	6.45	5.29
Muszka-Magyarad	6.51	5.35
Világos	6.58	5.42
Uj-Szt-Anna	7.24	6.08
Zimánd-Ujfalu	7.44	6.30
Ötvenes	7.50	6.35
ARAD érkezik	8.08	6.52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9.00	7.40
Csermő érkezik	10.00	8.40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4.50	3.30
Borosjenő érkezik	5.50	4.30

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 102 8-8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkoscsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

6027 | 894. sz.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világítási és erőátviteli célokra szolgáló **központi villamos-telepnek** s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyújtan-
dók be.

Minden ajánlathoz bánompénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Meghívó.

Az „országos szőlő-oltvány-telep rész-
vénytársaság“ Baraczkán“

1894. évi május hó 6-án d. e. 12 órakor
tartja

alakuló közgyűlését

Aradon, az arad-csanádi egyesült
vasutak tanácskozó termében, melyre
a részvényeláírókat van szerencsénk ezennel
meghívni.

Az alakuló közgyűlés tárgyai:

1. A társulat megalakulása iránt határozni.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. Az igazgatóság tagjainak a kereskedelmi törvény 183. §. szerint történt kinevezésének bejelentése.
4. A felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
5. Az alapítók felelőssége tárgyában határozni.

Kelt Aradon, 1894. ápril hó 25-én.

Az alapítók nevében:

Bohus László,
Vásárhelyi Béla.

Fő-ápolói állás

az aradmegyei közkórház-
ban f. évi május hó 1-én
betöltendő.

Javadalmazás 360 frt, lakás, fűtés és vilá-
gitással. Ez állásra pályázók felhivatnak folya-
modványaikkal a kórház igazgatóságánál meg-
jelenni.

A kórház igazgatósága.

Folyékony

Glycerin-Creme

Kielhausertől, Grácban.

A folyékony Glycerin-Creme sikerült
egyesítése a legártatlanabb szereknek,
melyek a bőrt nemcsak simábbá és
finomabbá teszik, hanem annak fiatal-
os frissességét fönntartják. Övszer a
levegő, szél és nap befolyása ellen.
eltávolítja a szeplőt, napsütést, mál-
foltot és minden hasonló arcztisztá-
talanságot. Egy üveg ára 1 frt 20 kr

Legfinomabb glycerin-szappan.

Glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztítja és élénkíti a bőrt és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bir. Darabja kék papirban 35 kr.

Párisi hölgypor a bőrnek leggyengédebb fehér szint adja, és ártalmatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. — Hölgyeknek, úgy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr. Fehér, rózsaszinben és sárga (Rachel.)

Kézmosó-por mandula-szappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arcz- és kézbőr-tisztító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Rouge-végétel kitűnő arczpirosító szer nappalra és estére. — Ara 50 kr.

Hamisított hölgyportól és glycerin-cremetől óvakodni tesék. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasításán a mellékelt védjegy van.

143 6-12 Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegeségi főraktarának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz“ czimzett gyógyszer-tárában
Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

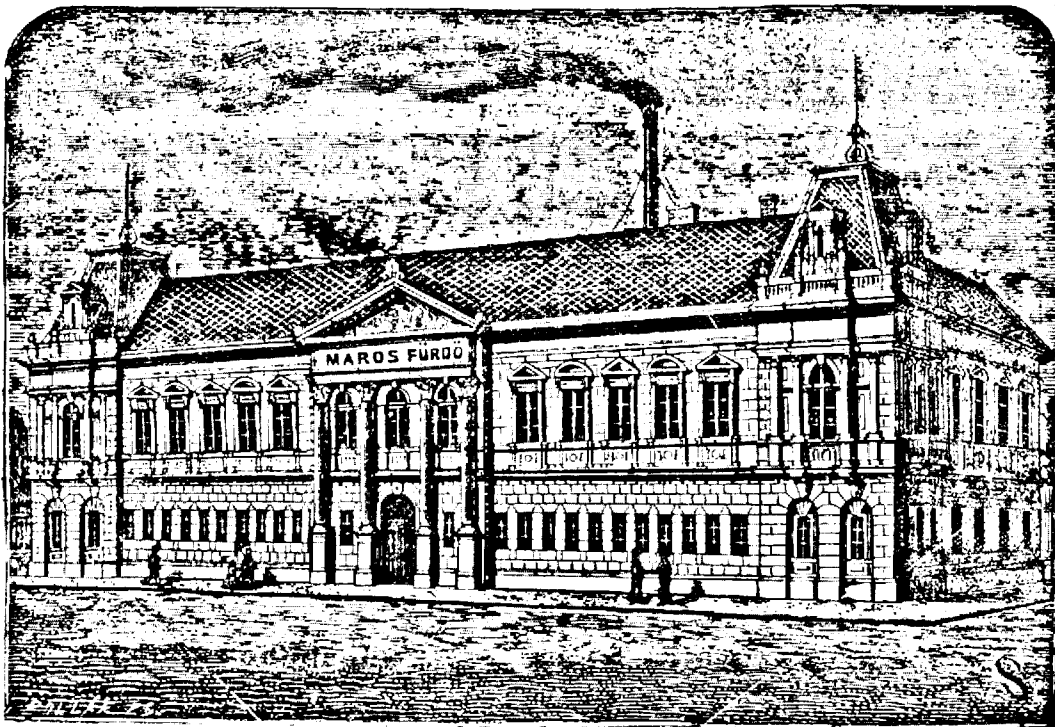
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsi-
bádnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgá-
sát előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja
a „fürdés.“

A fürdés kiválólag a gőzfürdésel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a
felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle ki-
fejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal
egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak
Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Egy deák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és mór-fürdő.	
Uozás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr
Uozoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.	Pénztárnyitás	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.	nyáron reggeltől 6 órakor.	
A Simay-féle gőzfürdő-épületben az emeletben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.		télén reggeltől 7 órakor.	

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több
utcai, parkettával kipedolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálással kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

9 7-12